

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 08.07.1964, sp. zn. Tzv 23/64, ECLI:CZ:NS:1964:TZV.23.1964.1

Číslo: 7/1965

Právní věta: Spáchanie trestného činu podľa § 223, § 224 a § 137 tr. zák. v súvislosti s dopravnou nehodou predpokladá, aby porušenie dopravného predpisu zo strany páchatela bolo v príčinnej súvislosti s haváriou.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 08.07.1964

Spisová značka: Tzv 23/64

Číslo rozhodnutí: 7

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Příčinná souvislost

Předpisy: 140/1961 Sb. § 137 odst. 1

§ 223

§ 224

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vojenský obvodový soud uznal voj. Z. vinným trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 224 odst. 1, 2 tr. zák. a poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 137 odst. 1 tr. zák., pretože dňa 6. 1. 1963 asi v 16,10 hod. v Prahe ako riadič osobného automobilu zn. T-600 predbiehal nedovolenou rýchlosťou iné vozidlo, hoci nemal náležitý rozhľad, bola zlá viditeľnosť a na vozovke sa tvorila námraza. V dôsledku toho dostalo vozidlo šmyk, ktorý sa obvinenému nepodarilo vyrovnat', vozidlo sa dostalo do protismeru, kde narazilo na protijedúci automobil zn. Wartburg. Riadič tohto vozidla a jeho manželka utrpeli pritom ťažkú újmu na zdraví; na vojenskom vozidle bola spôsobená škoda asi 10 000,- Kčs.

Za to bol obvinenému uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 mesiacov, ktorého výkon bol podmiennečne odložený na skúsebný čas dvoch rokov, zároveň bol vyslovený trest zákazu riadenia motorových vozidiel na dva roky.

Odvolanie vojenského obvodového prokurátora do výroku o podmiennečnom odklade výkonu trestu odňatia slobody zamietol vyšší vojenský súd; pritom pokiaľ ide o výrok o vine, nezistil pochybenie.

Najvyšší súd k sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu zrušil rozhodnutie vyššieho vojenského súdu a zároveň i rozsudku vojenského obvodového súdu a vrátil vec

vojenskému obvodovému prokurátorovi k došetreniu.

Z odôvodnenia:

Predseda Najvyššieho súdu vytýká, že citovaným rozhodnutím vyššieho vojenského súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 5 tr. por., § 224 odst. 1, 2 a § 137 odst. 1 tr. zák.

Najvyšší súd preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť je dôvodná.

Podľa § 2 odst. 5 tr. por. sú orgány činné v trestnom konaní povinné objasňovať s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému i okolnosti svedčiace v jeho prospech.

Vojenský obvodový súd ani odvolací súd sa však týmito zásadami neriadili, pretože k záveru o vine voj. Z. došli na základe neúplného dôkazového materiálu a nedostatočného skutkového zistenia.

Súd I. stupňa dovodil zavinenie voj. Z. z výpovede voj. K., že v okamihu, kedy obvinený predbiehal vozidlo ŽUK, naraz zazrel na vzdialenosť 3 - 4 metre, chodca, ktorý práve prechádzal vozovku z pravej strany na ľavú. V obave, aby tento nebol zrazený, instinktivne siahol na volant. Na základe toho došiel súd k záveru, že obvinený predbiehal riskantným spôsobom vozidlo ŽUK a tým vytvoril havarijnú situáciu predtým, než mu voj. K. zasiahol do riadenia. Preto nesie plnú zodpovednosť za haváriu a jej následky.

Z dôkazného materiálu je zrejmé, že obvinený od počiatku vyšetrovania a i v priebehu konania pred súdom sa hájil tým, že príčinou havárie bol neodôvodnený zásah voj. K. do riadenia. V dôsledku tohoto dostalo vozidlo šmyk, ktorý obvinený nestačil vyrovnať. Chodcovi, ktorého predtým videl, sa totiž nemohol vyhnúť, pretože tento bol v kritickej dobe už mimo dosahu vozidla, takže keby bol pokračoval v priamom smere, bol by ho bezpečne obišiel.

Táto obhajoba obvineného nebola prevedeným dokazovaním vyvrátená. Ani súd I. stupňa, ani odvolací súd sa ňou náležite nezaoberali, hoci voj. K. obhajobu obvineného, že mu zasiahol do riadenia, potvrdil. Preverenie obhajoby obvineného by v danom prípade bolo tým nutnejšie, že v prípade jej pravdivosti, by nebolo možné dovodiť jeho trestnú zodpovednosť. V tomto prípade by totiž medzi vznikom havárie a porušením dopravného predpisu zo strany obvineného nebola daná príčinná súvislosť, t. j. nebolo by tu zavinenia vo zmysle § 5 tr. zák.

Za danej situácie bolo pre posúdenie zavinenia kľúčovou otázkou, či obvinený pri predbiehaní vozidla ŽUK v dôsledku porušenia dopravného predpisu skutočne vytvoril situáciu, že hrozilo nebezpečenstvo zrazenia neznáameho chodca. V tomto smere spočíva podstata pochybenia obidvoch súdov v tom, že záver o vine voj. Z. urobili bez dostatočných podkladov a bez náležiteho objasnenia dopravnej situácie tesne pred nehodou. O tom svedčí to, že hoci šlo z hľadiska zavinenia o zložitú vec, ktorá si vyžadovala podrobné objasnenie dopravnej situácie, rozhodli o veci bez riadnej dokumentácie. Z toho hľadiska je závažným nedostatkom, že súd nemal k dispozícii riadny náčrtok o dopravnej situácii, za ktorej došlo k havárii, ďalej že táto situácia nebola vyhodnotená za pomoci znalca z oboru automobilizmu, najmä pokiaľ ide o tvrdenie voj. K. To bolo tým nutnejšie, že voj. K. nie riadičom, preto nemožno vylúčiť, že dopravnú situáciu nesprávne odhadol. Konečne je nedostatkom, že súd I. stupňa na hlavnom pojednávaní okrem voj. K. nevypočul osobne aj ostatných očitých svedkov havárie a spokojil sa len s ich výsluchmi u vyšetrovacích orgánov.

Pokiaľ súd I. stupňa a odvolací súd v súvislosti se zavinením voj. Z. poukazujú na neprimeranú rýchlosť, ktorú obvinený predbiehal vozidlo ŽUK bezpochyby porušil dopravný predpis. Táto skutočnosť však v danom prípade sama o sebe vzhľadom na zásah inej osoby do riadenia, nepostačuje pre záver, že voj. Z. v zmysle § 5 tr. zák. má vinu na havárii.

Všetky uvádzané okolnosti mali viesť súd I. stupňa k tomu, aby už pri predbežnom prejednávaní obžaloby vrátil vec prokurátorovi k došetreniu tak, aby bolo možné o veci správne a spravodlivo rozhodnúť.

Ak súd II. stupňa, ktorý rozhodoval o odvolaníu prokurátora, v rámci svojej preskúmačnej povinnosti podľa § 254 tr. por. uvedené pochybenie súdu I. stupňa nenapravil, porušil zákon v shora uvedených ustanoveniach.